

UTBILDNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDET

om regeringens proposition 1/2026 om *utbildningslagen*.

Utgiven i Nyholm den 17 april 2026.

Utskottets ordförande Akseli Haavisto

Riksdagens sekreterare Philip Palmcrantz

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning	2
2	Propositionen	2
3	Utskottets överväganden	2
3.1	Ledamöters framställningar	3
	Ledamöters framställningar	3
4	Förslag till beslut	3

1 Inledning

Riksdagen har godkänt att behandla regeringens proposition 1/2026 om *utbildningslagen* (se *Riksdagens meddelande 3/2026*). Propositionen har handledats till utbildningsutskottet för författning och granskning.

2 Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen skulle stifta en lag om utbildning och undervisning. I propositionen föreslås det att utbildningen skulle delas i tre nivåer: grundskola, andra stadium och högskolor. Grundskolor skulle även delas i lågstadium och högstadium, andra stadium skulle även delas i gymnasium och yrkesskola och högskolor skulle även delas i universitet och yrkeshögskolor. Det blir då sex olika läroinrättningsnivå.

Regeringen föreslår att lärartjänster skulle överföras till landskapen men staten skulle ändå betala tjänsternas löner som minimi. Det borde stiftas i lagen att hur många lärartjänster ska varje landskap ha.

Om lagen följer propositionens ”perfekt modell” om tjänster skulle det bli 308 olika tjänster. I billigare ”minimi modell” skulle det bli 210 tjänster. Det här antalet innehåller inte gymnasier eller högskolor.

3 Utskottets överväganden

Utbildningsutskottet förenar sig med mest av propositionens föreslag. Utskottet ser att 210 tjänster skulle vara tillräckliga i början av verkställanden av lagen men det skulle vara önskvärt att inkludera gymnasiers tjänster.

Med ledamöters framställningar ska utskottet föreslå att utbildningen skulle vara öppen för privata bolag att delta i. Utskottet föreslår också att landskapen med över 1000 invånare skulle vara tvungen att ha gymnasier. I nuläge finns det fyra sådana landskap, vilken betyder åtminstone 32 tjänster.

Det finns två landskap som är för små av sin befolkning för att ha sina egna yrkesskolor, lågstadier och högstadier. De är Korsdal och Vaxland. Utskottet föreslår att de ska införlivas med de andra landskapen.

Sammantaget anser utskottet att propositionen är motiverad.

3.1 Ledamöters framställningar

Akseli Haavisto:

1. Gymnasier bör vara obligatoriska för landskapen med över 1000 invånare.
2. Statens måste stanna ansvarig för lärartjänsters löner.
3. Lagen bör författas med "perfekt modell" om lärartjänster.

Utskottet godkänner ledamot Haavistos första framställning.

Aulikki Räisänen:

1. Privata undervisningsbolag ska kunna delta i förvaltningen av utbildning.
2. Landskap ska kunna göra sina egna beslut om anställning av lärare, var de privata eller tjänstsökande.

Utskottet godkänner Räisänsens båda framställningar.

Hugo Reins:

1. Tjänstelönskostnader av den offentliga utbildningen ska inte behandlas som förvaltningkostnader och den här regeln bör föreskrivas i lagen.

Utskottet godkänner inte Reins framställning.

Netta Siltala:

1. Landskapslagen ska förändras så att Korsdal ska införlivas med Gamlöland och Aurland ska införlivas med Vaxland. Den här förändringen är nödvändig för att utbildningen kan inrättas i regioner med mindre befolkning.

Utskottet godkänner Siltalas framställning.

4 Förslag till beslut

Utbildningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 1/2026 med utbildningsutskottets framställningar av ändringar och tillägg.